

การจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก

AYUTTHAYA WORLD HERITAGE TOURISM MANAGEMENT

ปราณี ตันประยูร^{1*} และกิติมา ทามาลี¹
Pranee Tanprayoon and Kitima Tamalee

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก 2) ศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก 3) เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลกจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 4) เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลกจำแนกตามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของดับเบิลยู จี คอชแรน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 ตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที ค่าเอฟ และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการแอลเอสดี

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลกโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$ S.D. = 0.68) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก ($\bar{X} = 3.90$ S.D. = 0.66) รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.87$ S.D. = 0.68 และ $\bar{X} = 3.67$ S.D. = 0.75) ตามลำดับ 2) พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารการท่องเที่ยวจากสื่อโทรทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อที่เข้าถึงและเข้าใจง่ายที่สุด นักท่องเที่ยวเคยท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมภายในประเทศ เคยท่องเที่ยว 5 ครั้งขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อน ลักษณะการเดินทางมากับครอบครัวในวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 06.00-12.00 น. โดยเดินทางไปแล้วกลับในวันเดียวกัน 3) นักท่องเที่ยวที่มีอายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีเพศ และศาสนาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน และ 4) นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว

¹หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: tanprayoon@yahoo.com

มีช่วงเวลาที่เลือกมาท่องเที่ยว และมีรูปแบบการท่องเที่ยวต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ส่วนนักท่องเที่ยวที่เคยมาท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก ลักษณะการเดินทาง และช่วงวันที่เลือกมาท่องเที่ยวต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดการการท่องเที่ยว เมืองมรดกโลก

ABSTRACT

This research aims to: 1) study the tourists opinions toward Ayutthaya world heritage tourism management, 2) study the tourist behavior, 3) compare the tourist opinions on Ayutthaya world heritage tourism management classified by personal factors and 4) compare tourists opinions toward Ayutthaya world heritage tourism management classified by tourists behavior. A sample of 384 tourists was selected by an accidental sampling method. Questionnaires were used to collect the data. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and Fisher's LSD procedure.

The finding revealed as follow: 1) the tourist opinions toward Ayutthaya world heritage tourism management in overall were a high level ($\bar{X} = 3.80$ S.D. = 0.68), the highest mean was the conservation of the world heritage ($\bar{X} = 3.90$ S.D. = 0.66), followed by the management of the world heritage ($\bar{X} = 3.87$ S.D. = 0.68) and the lowest was participation ($\bar{X} = 3.67$ S.D. = 0.75), 2) the behavior of most tourists are: they got the tourism news from the television media which is accessible and easy to understand; they have inbound travel the world heritage about history and culture; traveling more than 5 times for leisure purposes; travel with family on Saturday - Sunday from 06.00-12.00 am. and one day trip, 3) the tourists who different of gender and religion had not different opinions but the tourists who different of age, marital status, education, occupation and income had different opinions and 4) the tourists who different in travel features and travel period had not different opinions but the tourists who had a difference in travel time, travel objectives and travel style had different opinions at the level of .05.

Keywords: Tourism Management, World Heritage

บทนำ

ประเทศไทยมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Natural Tourism Resources) ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์โบราณสถาน และโบราณวัตถุ (Archeological and Historical Resource) ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม (Cultural Tourism Resources) ซึ่งในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทยจะมีความแตกต่างกันไป ด้วยระยะเวลาอันยาวนานที่ดินแดนแห่งนี้เป็นที่ตั้งของประเทศไทยในปัจจุบันได้สั่งสมอารยธรรมเป็นมรดกตกทอดสืบต่อกันมา และได้กลายเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่อำนวยความสะดวกให้แก่ประเทศอย่างมหาศาล ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรม และวัฒนธรรมประเพณีที่สะท้อนให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีต และดึงดูดความสนใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยี่ยมเมืองไทย ด้วยพื้นที่ 513,115 ตารางกิโลเมตร ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่ 77 จังหวัด ที่มีแหล่งท่องเที่ยวมากกว่า 700 แห่งในภูมิภาคต่าง ๆ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2554)

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นอดีตราชธานีที่ยาวนานที่สุดถึง 417 ปี เป็นดินแดนที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นทั้งด้านกายภาพ ประวัติศาสตร์และอารยธรรม มีโบราณสถานที่ยังเหลืออยู่เป็นเครื่องบ่งชี้ความรุ่งเรืองในอดีต ซึ่งองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้รับอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ไว้เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2534 เป็นผลให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นเมืองที่มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศให้ความสนใจเข้ามาเยี่ยมชมตลอดทั้งปี (คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2557-2560) โดยเฉพาะวัดที่มีชื่อเสียงของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งถือได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมเดินทางมาท่องเที่ยว ปัจจุบันสถานการณ์การท่องเที่ยวอยุธยาต่อเนื่องด้วยกระแสละครส่งผลให้คนไทยเดินทางมาเที่ยวเพิ่มมากขึ้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยระบุว่าปี 2560 รายได้เพิ่มสูงขึ้นถึง 1.5 หมื่นล้านบาท นักท่องเที่ยวจำนวนมากถึง 8 ล้านคน และคาดว่าปี 2561 จะเติบโตร้อยละ 8-10 (นิรนาม, 2561) การจะรักษาอัตราการเติบโตด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดจึงเป็นสิ่งที่ควรตระหนัก การได้ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลกจะทำให้ได้ข้อมูลที่สำคัญในการเสริมสร้างความสำนึกในการเป็นเจ้าของท้องถิ่น (Local Ownership) ซึ่งเป็นพันธกิจหนึ่งในยุทธศาสตร์การกระจายอำนาจและการสร้างความเป็นธรรมในการบริหารทรัพยากรอันเป็นยุทธศาสตร์ 1 ใน 6 ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการเมือง (ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, 2558) ให้กับคนอยุธยา รวมถึงปรับปรุงการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลกให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อรักษาอัตราการเติบโตด้านการท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก

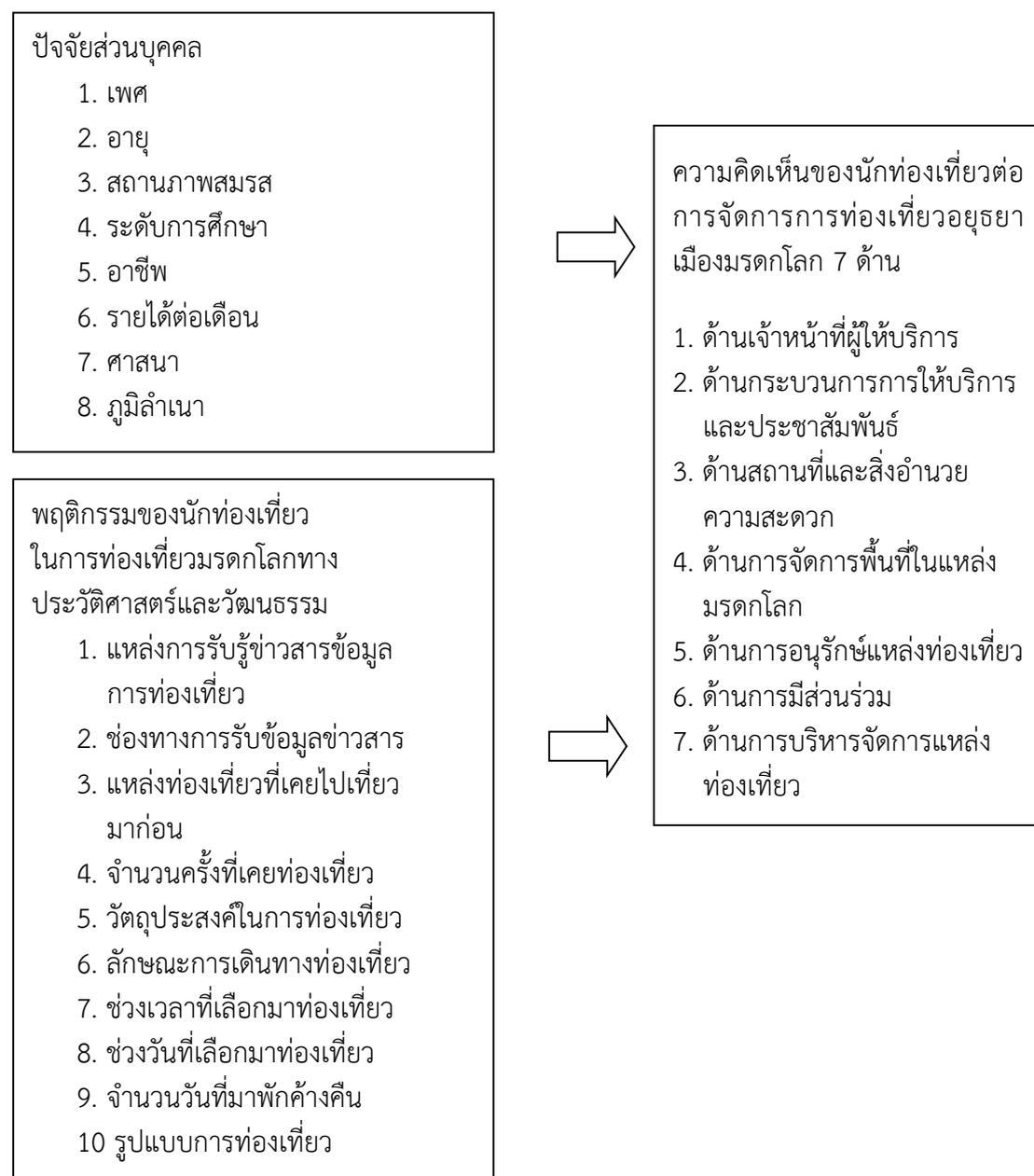
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยา เมืองมรดกโลกจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยา เมืองมรดกโลกจำแนกตามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

สมมติฐานการวิจัย

1. นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลกแตกต่างกัน
2. นักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลกแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณแบบไม่ทราบจำนวนประชากรของ ดับเบิลยู จี คอชแรน (Cochran, 1953) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 ตัวอย่าง

2. ขอบเขตด้านเนื้อหาประกอบด้วยตัวแปรต้น ได้แก่ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก 7 ด้าน คือ เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ กระบวนการการให้บริการและประชาสัมพันธ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการพื้นที่ในแหล่งมรดกโลก การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว การมีส่วนร่วม และการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามคณะผู้วิจัยได้ยกร่างแบบสอบถาม โดยการนำผลการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถาม แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ศาสนา สัญชาติ และภูมิลำเนา รวม 9 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก เป็นข้อคำถามแบบปิดให้ผู้ตอบตรวจสอบรายการโดยข้อคำถามแต่ละข้อจะมีตัวเลือกให้เลือกตอบจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก เป็นข้อคำถามแบบปิด ประเภมาตราส่วนประมาณค่า ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการการให้บริการและประชาสัมพันธ์ ด้านสถานที่/สิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการ ด้านการจัดการพื้นที่ในแหล่งมรดกโลก ด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก จำนวนรวม 36 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับอนาคตภาพของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก

จากนั้นนำแบบสอบถามที่ยกร่างเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเนื้อหา แล้วจึงปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อนำไปทดลอง (try-out) กับนักท่องเที่ยวจำนวน 20 ชุด เพื่อนำผลไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งกำหนดค่าความเชื่อมั่น

มากกว่า 0.7 (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2551: 240-258) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ .95 ซึ่งถือว่าเชื่อถือได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนรายวิชา ด้านการวิจัยจัดนักศึกษาที่เรียนเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ประชุมเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย ชักซ้อมความเข้าใจและแนะนำแนวปฏิบัติในการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ก่อนนักศึกษาออกปฏิบัติการภาคสนาม และได้แบบสอบถามคืนมาครบทุกฉบับ

5. สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่

5.1 การแจกแจงความถี่ ร้อยละ สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

5.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีระดับการวัดเป็นช่วง จากนั้นนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์แปลความหมายของ บุญชม ศรีสะอาด (2554) ที่กำหนดไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

5.3 สถิติทดสอบ Independent Sample t-test ในการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก จำแนกตามเพศของนักท่องเที่ยว

5.4 สถิติทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว One way ANOVA (F-test) ในการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวกรณีตัวแปรที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป และเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Fisher's LSD procedure

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-30 ปี สถานภาพโสด การศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับจ้าง รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท นับถือศาสนาพุทธ ภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง

2. นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลกโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความเฉลี่ยในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 3.80$ S.D. = 0.68) ด้านที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก ($\bar{X} = 3.90$ S.D. = 0.66)

รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก ($\bar{X} = 3.87$ S.D. = 0.68) ส่วนด้านที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.67$ S.D. = 0.75) รายละเอียดแสดงตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก

การจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	3.71	0.69	มาก
2. ด้านกระบวนการให้บริการและประชาสัมพันธ์	3.79	0.61	มาก
3. ด้านสถานที่/สิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการ	3.79	0.68	มาก
4. ด้านการจัดการพื้นที่ในแหล่งมรดกโลก	3.82	0.66	มาก
5. ด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก	3.90	0.66	มาก
6. ด้านการมีส่วนร่วม	3.67	0.75	มาก
7. ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก	3.87	0.68	มาก
รวม	3.80	0.68	มาก

2. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารการท่องเที่ยวจากสื่อโทรทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อที่เข้าถึงและเข้าใจง่ายที่สุด นักท่องเที่ยวเคยท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมภายในประเทศ เคยท่องเที่ยว 5 ครั้งขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อน ลักษณะการเดินทางมากับครอบครัว ในวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 06.00-12.00 น. โดยเดินทางไปกลับในวันเดียวกัน หากต้องพักค้างคืนก็พักเพียง 1 คืน

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยรวมพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ และศาสนาต่างกัน มีความเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีอายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน ความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ สถานภาพสมรส อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน ความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ทั้ง 7 ด้าน ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาต่างกัน มีความเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยว แตกต่างกัน จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก 2) ด้านการจัดการพื้นที่ในแหล่งมรดกโลก 3) ด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว และ 4) ด้านการมีส่วนร่วม และนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยว แตกต่างกัน จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก 2) ด้านการจัดการพื้นที่ในแหล่งมรดกโลก 3) ด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว 4) ด้านการมีส่วนร่วม และ 5) ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ดังที่แสดงตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยว
อยุธยาเมืองมรดกโลก จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ t-test และ F-test

ปัจจัยส่วนบุคคล	ภาพรวม	เจ้าหน้าที่	กระบวน การ	สถานที่	จัดการ พื้นที่	การ อนุรักษ์	การมี ส่วน ร่วม	การ บริหาร จัดการ
เพศ (t-test)	-0.540	1.780	-0.440	-0.470	-1.760	-0.520	-1.260	-0.510
อายุ	8.162*	7.013*	7.131*	4.500*	9.147*	5.944*	8.285*	4.118*
สถานภาพสมรส	8.397*	8.557*	6.151*	5.855*	3.279*	12.691*	4.286*	4.642*
การศึกษา	3.819*	0.165	2.451	3.928*	8.618*	4.655*	3.210*	1.866
อาชีพ	10.554*	8.041*	9.092*	9.547*	6.411*	6.189*	9.474*	7.827*
รายได้ต่อเดือน	6.744*	6.034*	8.407*	5.617*	4.756*	1.674*	6.866*	7.720*
ศาสนา	0.528	0.845	5.986*	0.273	0.116	0.241	0.439	0.093
ภูมิลำเนา	4.836*	2.110	2.513	5.062*	4.565*	2.708*	4.420*	6.430*

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สรุปผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยว
อยุธยาเมืองมรดกโลก จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยรวม แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สรุปผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยว
อยุธยาเมืองมรดกโลก จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยรวม

ปัจจัยพื้นฐาน	ภาพรวม	เจ้าหน้าที่	กระบวน การ	สถานที่	จัดการ พื้นที่	การ อนุรักษ์	การมี ส่วน ร่วม	การ บริหาร จัดการ
เพศ	X	X	X	X	X	X	X	X
อายุ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
สถานภาพสมรส	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การศึกษา	✓	X	X	✓	✓	✓	✓	X
อาชีพ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
รายได้ต่อเดือน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ศาสนา	X	X	✓	X	X	X	X	X
ภูมิลำเนา	✓	X	X	✓	✓	✓	✓	✓

✓ หมายถึง แตกต่าง

X หมายถึง ไม่แตกต่าง

4. ผลการเปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก จำแนกตามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก โดยภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวที่ 1) การมาท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก 2) ลักษณะการเดินทาง 3) ช่วงวันที่เลือกมาท่องเที่ยว และ 4) ช่วงวันที่เลือกพัก ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ส่วนนักท่องเที่ยวที่มี 1) จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว 2) วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว 3) ช่วงเวลาที่เลือกมาท่องเที่ยว และ 4) รูปแบบการท่องเที่ยว ต่างกัน ความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการ การท่องเที่ยว แตกต่างกัน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านกระบวนการการให้บริการและประชาสัมพันธ์ 2) ด้านการจัดการพื้นที่ในแหล่งมรดกโลก 3) ด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว 4) ด้านการมีส่วนร่วม และ 5) ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการ การท่องเที่ยว แตกต่างกัน จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก 2) ด้านการจัดการพื้นที่ในแหล่งมรดกโลก 3) ด้านการมีส่วนร่วม และ 4) ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวที่มีช่วงเวลาที่เลือกมาท่องเที่ยวต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการ การท่องเที่ยว แตกต่างกัน จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ 2) ด้านกระบวนการให้บริการและประชาสัมพันธ์ 3) ด้านการจัดการพื้นที่ในแหล่งมรดกโลก 4) ด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว และ 5) ด้านการมีส่วนร่วม นักท่องเที่ยวที่มีรูปแบบการท่องเที่ยวต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยว แตกต่างกัน จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก 2) ด้านการจัดการพื้นที่ในแหล่งมรดกโลก 3) ด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว และ 4) ด้านการมีส่วนร่วม ดังที่แสดงตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก จำแนกตามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก โดยใช้สถิติ F-test

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว	ภาพรวม	เจ้าหน้าที่	กระบวนการ	สถานที่	การจัดการพื้นที่	การอนุรักษ์	การมีส่วนร่วม	การบริหารจัดการ
การมาท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลก	1.307	0.430	0.242	2.128	0.198	6.370*	1.318	2.666
จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว	9.146*	2.346	14.867*	1.688	5.737*	8.961*	10.997*	11.181*
วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว	3.019*	2.438*	4.268*	1.521	1.625	1.876	5.556*	3.863*
ลักษณะการเดินทาง	1.124	3.019	2.530*	0.689	1.829	0.949	1.089	2.101

ตารางที่ 4 (ต่อ)

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว	ภาพรวม	เจ้าหน้าที่	กระบวนการ	สถานที่	การจัดการพื้นที่	การอนุรักษ์	การมีส่วนร่วม	การบริหารจัดการ
ช่วงเวลาที่เลือกมาท่องเที่ยว	6.438*	4.342*	6.898*	2.406	6.458*	7.329*	5.462*	2.866
ช่วงวันที่เลือกท่องเที่ยว	2.123	0.935	1.440	0.092	0.721	2.388	2.574	5.407*
จำนวนวันที่เลือกพัก	2.513	5.575*	0.883	3.371*	5.583*	6.705*	1.010	3.008*
รูปแบบการท่องเที่ยว	3.351*	0.620	2.880	3.444*	5.749*	4.159*	3.343*	1.502

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สรุปผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก จำแนกตามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก โดยใช้สถิติ F-test แสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 สรุปผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก จำแนกตามพฤติกรรมการท่องเที่ยวโดยรวม

ลักษณะและแผนการท่องเที่ยว	ภาพรวม	เจ้าหน้าที่	กระบวนการ	สถานที่	จัดการพื้นที่	การอนุรักษ์	การมีส่วนร่วม	การบริหารจัดการ
เคยมาท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลก	X	X	X	X	X	✓	X	X
จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว	✓	X	✓	X	✓	✓	✓	✓
วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว	✓	✓	✓	X	X	X	✓	✓
ลักษณะการเดินทาง	X	X	✓	X	X	X	X	X
ช่วงเวลาที่เลือกมาท่องเที่ยว	✓	✓	✓	X	✓	✓	✓	X
ช่วงวันที่เลือกท่องเที่ยว	X	X	X	X	X	X	X	✓
จำนวนวันที่เลือกพัก	X	✓	X	✓	✓	✓	✓	X
รูปแบบการท่องเที่ยว	✓	X	✓	✓	✓	✓	✓	X

หมายเหตุ ✓ หมายถึง แตกต่าง

X หมายถึง ไม่แตกต่าง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาด้านการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยที่พบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมากอาจเนื่องมาจาก อยุธยาเป็นจังหวัดที่มีจุดแข็งด้านการท่องเที่ยวหลายประการ อาทิ เป็นนครประวัติศาสตร์ มีทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเช่นโบราณสถาน วัด พิพิธภัณฑสถาน และกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมทำบุญไหว้พระ ล่องเรือชมวิถีชีวิตริมฝั่งแม่น้ำ นั่งช้าง การเลือกหาซื้อสินค้าชุมชน สินค้าของฝากต่าง ๆ อีกทั้งที่ตั้งก็ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ และ ปริมาณ รวมถึงเส้นทางการคมนาคมสะดวก จังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว จึงพยายามที่จะจัดการการท่องเที่ยวให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดมีสภาพที่ดี มีความพร้อมที่จะรองรับนักท่องเที่ยวอันจะนำรายได้มาสู่จังหวัด ส่วนผลการวิจัยที่พบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกโดยเป็นด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอาจเนื่องมาจากจังหวัด พระนครศรีอยุธยาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการอนุรักษ์ได้มีการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรมนักท่องเที่ยวสามารถเห็นได้ชัดเจน รวมถึงมีข้อมูลประกอบในแต่ละสถานที่ ประกอบกับช่วงเวลาเก็บข้อมูลเป็นช่วงที่มีกระแสตามรอยละครโทรทัศน์เรื่องบุพเพสันนิวาสอาจทำให้นักท่องเที่ยวสนใจเรื่องการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก

2. ผลการวิจัยที่พบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลกโดยรวมในระดับมาก และในรายชื่อก็อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชลดา มงคลวนิช และรัตนภรณ์ ชาติวงศ์ (2558) เรื่อง ทักษะคติและพฤติกรรมของเยาวชนไทยต่อแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ที่พบว่า เยาวชนไทยมีทัศนคติระดับดีต่อการจัดการการท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ทั้งด้านการจัดการพื้นที่ ด้านการป้องกันและอนุรักษ์ ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาด ด้านการประชาสัมพันธ์

3. ผลการวิจัยที่พบว่าพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางกับครอบครัว และนักท่องเที่ยวรับรู้ข้อมูลจากสื่อโทรทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิราณู โสภาก และคณะ (2554) เรื่อง การศึกษาศักยภาพการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก กรณีศึกษา: อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และสุโขทัย-ศรีสัชชนาลัย-กำแพงเพชร เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนที่พบว่าลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางส่วนตัวกับครอบครัว และ สื่อในการรับรู้ข้อมูลของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คือโทรทัศน์ ส่วนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่พบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในระดับมากต่อภูมิทัศน์โดยรอบแหล่งท่องเที่ยวรวมถึง สะอาดสวยงามที่และเส้นทางคมนาคมที่สะดวกเข้าถึงง่าย การมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเพียงพอ และมีมาตรการป้องกันรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลกอย่างเหมาะสมก็ยิ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจิราณู โสภาก และคณะด้วยเช่นกัน

4. ผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อน ลักษณะการเดินทางมากับครอบครัวในวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชลดา มงคลวนิช และรัตนภรณ์ ชาติวงศ์ (2558) เรื่อง ทักษะคติและพฤติกรรมของเยาวชนไทยต่อแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม กรณีศึกษา: อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ที่พบว่า

เยาวชนไทยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อไปท่องเที่ยวและพักผ่อนกับครอบครัวและญาติในช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์

5. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยรวมพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีอายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีเพศ และศาสนาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

6. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลก จำแนกตามพฤติกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวม พบว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เฉพาะนักท่องเที่ยวที่มี จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว ช่วงเวลาที่เลือกมาท่องเที่ยว และรูปแบบการท่องเที่ยว ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ส่วนนักท่องเที่ยวที่เคยมาท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก ลักษณะการเดินทาง ช่วงวันที่เลือกมาท่องเที่ยว และช่วงวันที่เลือกพัก ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วม ดังนั้นจึงจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ภาคประชาชน ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของพื้นที่ มีการรณรงค์ชี้ให้เห็นถึงผลกระทบที่เกิดจากการทำลายสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความตระหนักต่อการเป็นเจ้าบ้านของพื้นที่แหล่งมรดกโลก

2. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ จากข้อจำกัดด้านเจ้าหน้าที่ที่ไม่เพียงพอ จึงควรเพิ่มช่องทางการเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยว โดยผ่านระบบสารสนเทศการท่องเที่ยวของจังหวัด ซึ่งสามารถดำเนินการได้ด้วยการมีศูนย์ข้อมูลเพื่อเผยแพร่ ด้วยระบบอินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชันการท่องเที่ยว พระนครศรีอยุธยา ระบบคิวอาร์โค้ด (QR code) เออาร์โค้ด (AR code) ในทุก ๆ จุดการท่องเที่ยว ที่แสดงผลข้อมูลประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ศาสนสถาน ผ่านระบบมือถือ ซึ่งง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูลของนักท่องเที่ยวในยุคปัจจุบัน และที่สำคัญจังหวัดและหน่วยงานภาครัฐ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการสนับสนุนให้มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตเครือข่ายสาธารณะ การเพิ่มจุดสัญญาณไวไฟ (Wifi) ในทุกจุดท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงข้อมูลของนักท่องเที่ยว

3. ด้านกระบวนการให้บริการและประชาสัมพันธ์ ควรจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวพักค้างแรมที่ท่องเที่ยวแบบไปกลับในวันเดียว เช่น กิจกรรมการรับประทานอาหารเย็นพร้อมชมการแสดงต่าง ๆ ของท้องถิ่น การจัดท่องเที่ยวชมความงามของโบราณสถาน ยามค่ำด้วยการแสดงแสงสี ซึ่งจะให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสบรรยากาศอีกแบบหนึ่ง ส่วนด้านการประชาสัมพันธ์โดยการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น เฟสบุ๊ก(facebook) ไลน์แอปพลิเคชัน (line) ยูทูป

(youtube) เป็นต้น การเสนอข่าวออนไลน์ และกลุ่มอ้างอิงต่าง ๆ เช่น เพื่อน นักแสดง ผู้ที่มีชื่อเสียง ทำให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยวพระนครศรีอยุธยาได้ง่ายและรวดเร็ว

4. ด้านสถานที่/สิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการควรจัดให้มีบริการสาธารณะ ด้านสุขอนามัย และสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมและพอเพียงในด้าน ถึงขยะ ห้างน้ำ ที่นั่งพัก จุดนัดพบ ที่จอดรถ เป็นต้น

5. ด้านการจัดการพื้นที่ในแหล่งมรดกโลก ควรมีการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาสภาพพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวให้มีความสวยงามเพื่อดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น โดยเน้นการจัดการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยของแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงมีการจัดมาตรการการรักษาความปลอดภัยให้เป็นที่น่าเชื่อถือของนักท่องเที่ยว

6. ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก ควรจัดให้มีสื่อประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกเหมาะสมและตรงกลุ่มเป้าหมาย มีเอกสาร แผ่นพับให้ข้อมูล การท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกอย่างชัดเจน ส่วนเครื่องมือ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ในการให้บริการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวต้องการหาข้อมูล ทัศนคติ รถมอเตอร์ไซด์ ศูนย์ข้อมูล นักท่องเที่ยว รวมถึงแผนผังที่ตั้งสถานที่ โบราณสถาน

7. ด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก ควรให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย อย่างเพียงพอ มีระบบบำรุงรักษาโบราณสถาน และสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ จัดกิจกรรมรณรงค์ ส่งเสริมให้สำนึกรักและหวงแหนในโบราณสถาน

8. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ควรมีมาตรการในการอนุรักษ์พื้นที่ การอนุรักษ์ด้านการจัดการ สิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับวิถีชีวิตของชุมชน ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหน่วยงานภาครัฐและ เอกชนควรจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยวอยุธยาเมืองมรดกโลกผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ควรปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว ระบบการจราจร ระบบสุขอนามัย การจัดระเบียบผู้ค้าบริเวณแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการอบรมผู้ประกอบการในเรื่อง จิตบริการ ความเป็นเจ้าบ้านที่ดี และทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วนิชย์บัญชา. (2552). สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2554). ทรัพยากรการท่องเที่ยว. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก
http://highlightthailand.com/th/main/detail_content/Tourism-resources/57.html. (2560, 15 กันยายน).

คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2557-2560).

[ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก

http://www.opdc.go.th/content.php?menu_id=4&content_id=2562.
(2560, 15 กันยายน).

- จิราหนูช โสภกา และคณะ. (2554). รายงานการวิจัยเรื่องศักยภาพการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกของประเทศไทย กรณีศึกษา: อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชรและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ชลลดา มงคลวนิช และรัตนาภรณ์ ชาติวงศ์. (2558). ทักษะคติและพฤติกรรมของเยาวชนไทยต่อแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม กรณีศึกษา: อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา. วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย. 10(2): 3-17.
- ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. (2558). สังคมเศรษฐกิจการเมืองไทยในประชาคมอาเซียน. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์. 5(1), 209-220.
- นิรนาม. (2561). **ท่องเที่ยวอยุธยาโตทะลุ 1.5 หมื่นล้าน แรงแหวนละครดั่ง-ททท.เร่งอัดอีเวนต์ดึงทัวริสต์.** [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก <https://www.prachachat.net/local-economy/news-130852> (2561, 15 มีนาคม).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- Cochran, W. G. (1953). **Sampling Techniques.** New York: John Wiley & Sons.